

2002

Název:

Retrokonverze záznamů regionálních seriálů Královéhradeckého kraje za léta 1800–1965 – tvorba souborné elektronické databáze (II)

Termín:

1.1.-31.12.2001

Zadavatel projektu:

Ministerstvo kultury ČR

odkaz : www.mkcr.cz

Program VISK 5

odkaz na: http://www.nkp.cz/o_knihovnach/konsorcia/VISK/VISKindex.htm

Řešitel:

Eva Svobodová

a/ Cíl projektu

1. Navázat na kooperativní projekt stejného znění, který byl realizován v roce 2001, a pokračovat v započaté retrokonverzi lístkových záznamů regionálních seriálů vydávaných v období 1800-1965 na území dnešního Královéhradeckého kraje tak, aby měl uživatel možnost získat veškeré dostupné informace o těchto dokumentech prostřednictvím jedné souborné databáze.
2. Zaměřit se zejména na katalogy a fondy paměťových institucí okresů Rychnov nad Kněžnou, Trutnov a Jičín.
3. Zpřístupnit informace o regionálních seriálech nejen regionálním badatelům a studentům, ale i nejširší čtenářské veřejnosti.
4. Poskytovat bibliografické informace o jednotlivých seriálech spolu s údaji o lokaci (místě uložení), úplnosti, dostupnosti a stupni opotřebovanosti daného dokumentu či jeho jednotlivých svazků.
5. Projekt je zaměřen na období často vyhledávané badateli, dopracováním do roku 1965 chceme navázat na již zmapované období let 1966-1990 (pro celý východočeský region).
6. Tímto projektem zároveň naplníme jeden ze základních požadavků projektu Kramerius: budovat evidenci ohrožených dokumentů.

Očekávané výsledky:

Výsledkem projektu bude doplnění již existující souborné elektronické báze regionálních seriálů o dalších 300 nových bibliografických záznamů a k již existujícím záznamům budou připsány lokační údaje dalších vlastníků včetně

roků odběru. Podrobné popisné i věcné informace o každém titulu budou doplněny rozpisem jednotlivých ročníků s poznámkami o úplnosti, případném poškození a dostupnosti. Výsledkem bude aktuální báze vypovídající nejen o tom, jaké seriály vycházely, ale především o tom, zda se jednotlivé tituly podařilo uchovat pro potřeby naší současnosti, kde se nacházejí, do jaké míry jsou opotřebované nebo neúplné. Databáze bude obsahovat též bibliografické záznamy digitálních kopií tištěných seriálů reformátovaných v roce 2001. Báze bude přístupná na CD-ROMu, vystavena na Internetu, předána do Souborného katalogu CASLIN.

Závěrečná zpráva

Studijní a vědecká knihovna v Hradci Králové je regionální knihovnou nově vzniklého Královéhradeckého kraje s fondem o 1 200 000 svazcích. Jsme poměrně mladou knihovnou a proto při poskytování informací vztahujících se k období 19. a první poloviny 20. století často spolupracujeme s knihovnami muzeí a archívů na území našeho regionu. Seriály vydávané v tomto období jsou zdrojem důležitých a často naprosto unikátních informací, odrážejících úroveň tehdejší vzdělanosti, vědeckého, odborného, veřejného, společenského, sociálního, politického i kulturního klimatu dnešního Královéhradeckého kraje. Tvoří nezbytnou součást pramenných podkladů pro činnost badatelů zabývajících se výzkumem, hodnocením a zpracováním poznatků o naší historii, vlastivědě, národopisu a mnoha dalších oblastech této historické etapy. Zájem o informace obsažené v seriálech tohoto časového úseku je značný, námi podávané informace byly dosud často nepřesné a neúplné.

Myšlenka tvorby souborné báze regionálních seriálů vznikla před několika lety na základě potřeb regionálních badatelů a studentů zabývajících se regionální problematikou. V roce 2001 se nám podařilo v rámci programu VISK 5 vytvořit soubornou bázi bibliografických záznamů regionálních seriálů. Jednalo se o kooperativní projekt a zapojily se do něj tyto instituce: Městská knihovna Náchod, Muzeum východních Čech v Hradci Králové, Okresní muzeum a galerie v Jičíně a SVK HK. Byl realizován pod názvem: *Retrokonverze záznamů regionálních seriálů Královéhradeckého kraje za léta 1800–1965 – tvorba souborné elektronické databáze (Kooperativní projekt knihoven a muzeí Královéhradeckého kraje)*. Po ukončení projektu obsahovala báze asi 900 záznamů seriálů vycházejících v období 1800-1965.

Na začátku roku 2002 jsme požádali o dotaci na pokračování práce v této bázi. Tentokrát již samostatně, protože instituce kooperující v roce 2001 měly své fondy zpracované. V práci na této bázi nás podpořil náš zřizovatel Královéhradecký kraj formou příspěvku na ostatní osobní náklady. Z tohoto důvodu jsme již v květnu mohli uzavřít dohody o pracovní činnosti. Využili jsme zkušeností kolegyň, které se podílely na projektu v roce 2001. Než jsme obdrželi dotaci, prováděli jsme zejména redakci databáze a odstraňování

skrytých duplicit, které se v bázi nacházely po sloučení záznamů z jednotlivých dílčíchází předcházejícího projektu. Odstraněním skrytých duplicit se počet záznamů v bázi snížil na 830. Také jsme provedli redakci všech přístupových rejstříků. Na těchto úkolech bylo odpracováno celkem 374,5 hodin. V srpnu jsme začali s průzkumem fondů a katalogů. Postupně jsme navštívili a zpracovali fondy těchto institucí: Státní okresní archiv Jičín, Městská knihovna Dvůr Králové, Městské muzeum Dvůr Králové, Státní okresní archiv Trutnov, Státní okresní archiv Rychnov nad Kněžnou, Okresní muzeum Rychnov nad Kněžnou, Městské muzeum Hořice a Městské muzeum Nová Paka. Z důvodu nesrovnalosti v záznamech jsme museli navštívit také Městské muzeum v Novém Bydžově, i když tento fond byl již zpracován v roce 2001. Některé dokumenty jsme ověřovali v knihovně Národního muzea v Praze. Práce mimo naši knihovnu si vyžádala daleko více času než jsme předpokládali a proto jsme v položce cestovné vyčerpali o 3 000 Kč více, že bylo naplánováno. Ve všech institucích nám vyšli vstříc a připravili nám požadované dokumenty a katalogy. Pro zápis záznamu mimo naši knihovnu jsme používali notebook, který jsme zakoupili v rámci naší spoluúčasti. (Na provoz aktuální báze v regionální badatelně byl uvolněn počítač ze zdrojů knihovny).

Při vlastní retrokonverzi a rekatalogizaci jsme i nadále používali knihovnický program Kp-win firmy Kp-sys. V červnu jsme zakoupili licenci pro pět uživatelů, aby mohlo v bázi pracovat současně více lidí. Program pracoval celkem spolehlivě a nepotřeboval servisní zásah. Pro tvorbu záznamů jsme použili stejnou metodiku jako v roce 2001. Záznamy byly vytvářeny většinou s dokumentem v ruce nebo metodou ručního opisu lístkových záznamů. Byly ukládány v UNIMARCU při respektování pravidel AACR2. Pracovní list modulu Seriály systému Kp-win respektuje minimální záznam pro souborný katalog¹. Bibliografické záznamy byly zpracovány podle 1. uchovávaného ročníku (roku). Pracovnice prověřovaly všechny uchovávané ročníky (roky) v jednotlivých institucích a změny zaznamenávaly v poznámkách. Odměna za zpracování 1 bibliografického záznamu byla stanovena na 29 Kč včetně anotace. Za prověření 1 ročníku (roku) a zapsání změn do poznámek byla odměna stanovena na 5 Kč. Lístkové bibliografické záznamy klasických katalogů byly neúplné a sloužily ve většině případech jen k orientaci v daném fondu. Většina údajů se ověřovala přímo v dokumentech. Na průzkum katalogů a fondů bylo potřeba celkem 107,25 hodin. Tato práce byla honorována průměrnou hodinovou mzdou v SVK HK 65 Kč. Do databáze přibylo celkem 277 bibliografických záznamů a bylo prověřeno 4 632 ročníků (353,5 hodin). V bázi je nyní 1 107 bibliografických záznamů. V listopadu byly záznamy opatřeny znaky MDT a volně tvořenými předmětovými termíny.

¹ Záznam pro souborný katalog : UNIMARC. Tištěné seriály / Pracovní skupina pro jmenné zpracování periodik, Rada pro katalogizační politiku. – 1. vyd. – Praha : Národní knihovna České republiky, 1999. – 39 s.

V každém záznamu jsou v poli 910 uvedeny pod lokačními značkami všechny instituce, které daný titul uchovávají, včetně údajů o letech odběru. V poznámce jsou uvedeny údaje o dostupnosti, úplnosti, poškození dokumentu a návrh na jeho případnou digitalizaci. Ve vytvořené databázi si uživatelé mohou vybrat nejúplnější exemplář, volit fond uložený nejbližze jejich působišti a získají informace o dostupnosti dokumentů.

Báze obsahuje záznamy pravých periodik (novin a časopisů) s periodicitou nejméně 2x ročně, záznamy nepravých periodik s periodicitou 1x ročně a méně (včetně výročních zpráv a zpravodajů opakujících se akcí). Tituly, které v průběhu vydávání měnily své názvy, jsme zpracovali kompletně (včetně let po roce 1965), abychom uživatelům podali ucelený přehled o historii daného seriálu. Součástí báze jsou také bibliografické záznamy digitálních kopií tištěných seriálů vycházejících ve sledovaných letech. Zpracovávali jsme tituly, které na území dnešního Královéhradeckého kraje vycházely nebo o tomto regionu pojednávaly. Z hlediska věcného zpracování jsme si všimli, o jaké geografické oblasti seriál pojednává nebo k jaké se váže. Také podle tohoto geografického jména může uživatel vyhledávat.

Redakce databáze (manuální kontrola záznamů, opravy chyb a odstranění skrytých duplicit) byla prováděna průběžně. V listopadu proběhla příprava báze pro vydání na CD-ROM a provedla se její aktualizace na internetu. Průběžně byla aktualizována báze v regionální badatelně.

Báze regionálních seriálů byla představena na semináři muzejních knihovníků v Muzeu východních Čech 10.-12.9.2002. Je přístupná na CD-ROMu, vystavena na internetu (<http://www.svkhk.cz/regiodok/>) a po projednání v Národní knihovně bude předána do Souborného katalogu CASLIN.

Na začátku roku 2003 obdrží CD-ROMy s touto bází všechny instituce, které nám zpřístupnily své fondy.

Ukončením projektu na konci roku 2002 práce na bázi nekončí. Báze bude doplněna o záznamy, které z finančních důvodů nebylo možno zpracovat v roce 2002. Stane se základem pro naši účast v kooperativním projektu Moravské zemské knihovny „Česká periodika 20. století“.

Databáze podstatnou měrou rozšiřuje a zkvalitňuje služby SVK zaměřené na náš region a zároveň přispívá k propagaci Královéhradeckého kraje v národním měřítku.